

QUẢN LÝ GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHỐI NGÀNH NGHỆ THUẬT TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Đặng Hồng Hải

Phó Giám đốc Nhà hát nghệ thuật thực hành
Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật quân đội
Email: Danghonghaintgd@gmail.com.

Tóm tắt: Quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên các trường đại học khối ngành nghệ thuật trong giai đoạn hiện nay có vai trò đặc biệt quan trọng để xây dựng bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống của người nghệ sĩ tương lai, góp phần phát triển bền vững đất nước. Bài viết làm rõ vai trò quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên các trường đại học khối ngành nghệ thuật; đánh giá thực trạng quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên; từ đó, đề xuất một số nội dung, giải pháp quản lý hoạt động giáo dục chính trị cho sinh viên các trường đại học khối ngành nghệ thuật hiện nay, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới.

Từ khóa: Quản lý, giáo dục chính trị, sinh viên, các trường đại học, khối ngành nghệ thuật.
Nhận bài: 8/1/2026; Biên tập: 9/1/2026; Phản biện: 12/1/2026; Duyệt đăng: 20/1/2026.

1. Mở đầu

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và mở cửa, hội nhập quốc tế sâu rộng, phát triển mạnh mẽ của kinh tế thị trường và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã, đang và sẽ tác động sâu sắc đến mọi lĩnh vực đời sống xã hội, trong đó có giáo dục và đào tạo. Đối với các trường đại học (TĐH) khối ngành nghệ thuật (KNNT), sinh viên (SV) không chỉ là lực lượng sáng tạo văn hóa, nghệ thuật mà còn là chủ thể trực tiếp tham gia định hướng, lan tỏa các giá trị tư tưởng, thẩm mỹ và nhân văn trong xã hội. Vì vậy, công tác quản lý (QL) giáo dục chính trị (GDCT) cho SV các TĐH KNNT giữ vai trò đặc biệt quan trọng, góp phần hình thành bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức trong sáng và trách nhiệm công dân cho người học. Trước những tác động đa chiều của mặt trái kinh tế thị trường, sự bùng nổ thông tin và các quan điểm sai trái, thù địch, yêu cầu nâng cao hiệu quả QL GDCT cho SV KNNT càng trở nên cấp thiết; góp phần nâng cao chất lượng đào tạo toàn diện, đáp ứng yêu cầu xây dựng, phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc trong giai đoạn mới. Nghị quyết số 80-NQ/TW đã khẳng định: “Phát triển văn hoá vì sự hoàn thiện nhân cách con người xã hội chủ nghĩa trong kỷ nguyên mới và xây dựng con người để phát triển văn hoá” [1].

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên các trường đại học khối ngành nghệ thuật

2.1.1. Quản lý giáo dục chính trị góp phần định hướng tư tưởng, xây dựng bản lĩnh chính trị vững vàng cho sinh viên khối ngành nghệ thuật

SV KNNT thường có tố chất, năng khiếu, tư duy độc lập, nhạy cảm với các vấn đề xã hội và dễ bị tác động bởi các trào lưu tư tưởng, quan điểm thẩm mỹ đa dạng trong và ngoài nước. Vì vậy, QL GDCT có

vai trò quan trọng trong việc định hướng tư tưởng, giúp SV nhận thức đúng đắn về Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Thông qua hoạt động QL chặt chẽ, khoa học và phù hợp với đặc thù đào tạo nghệ thuật bảo đảm cho nội dung GDCT được triển khai thống nhất, có chiều sâu, tránh hình thức, đối phó. Qua đó, SV từng bước hình thành bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng “miễn dịch” trước các tác động tiêu cực từ mặt trái của kinh tế thị trường và các trào lưu tư tưởng phản văn hóa. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Văn hoá nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy” [2; tr.246].

2.1.2. Quản lý giáo dục chính trị góp phần hình thành nhân cách, đạo đức, lối sống cho sinh viên khối ngành nghệ thuật

Hoạt động nghệ thuật không chỉ phản ánh hiện thực xã hội mà còn có sức lan tỏa mạnh mẽ, tác động trực tiếp đến nhận thức, tình cảm và hành vi của công chúng. Do đó, nhân cách, đạo đức và lối sống của SV KNNT không chỉ ảnh hưởng đến bản thân người học mà còn tác động gián tiếp đến cộng đồng xã hội. QL GDCT có vai trò quan trọng trong việc hình thành phẩm chất, nhân cách đạo đức, lối sống, trách nhiệm xã hội cho SV. Thông qua việc quản lý nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức GDCT, các TĐH có điều kiện định hướng SV nghệ thuật tiếp cận các giá trị chân - thiện - mỹ trên nền tảng tư tưởng đúng đắn, từ đó hình thành nhân cách người nghệ sĩ có tâm, có tầm, có trách nhiệm với xã hội. Đây là cơ sở quan trọng để đào tạo đội ngũ văn nghệ sĩ, trí thức nghệ thuật vừa có năng lực sáng tạo, vừa có phẩm chất chính trị, đạo đức trong sáng, lành mạnh. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Để làm tròn nhiệm vụ cao quý của mình, văn nghệ sĩ phải rèn luyện đạo đức cách mạng, nâng cao tinh

thần phục vụ nhân dân, giữ gìn thái độ khiêm tốn; phải thật sự hoà mình với quần chúng, cố gắng học tập chính trị, trau dồi nghề nghiệp” [2; tr.505].

2.1.3. Quản lý giáo dục chính trị góp phần nâng cao chất lượng đào tạo toàn diện trong các trường đại học khối ngành nghệ thuật

Mục tiêu đào tạo của các TĐH KNNT không chỉ dừng lại ở việc trang bị kiến thức chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp mà còn hướng tới phát triển toàn diện con người, trong đó GDCT giữ vai trò nền tảng. QL GDCT có tác dụng điều phối, gắn kết các hoạt động GDCT với hoạt động đào tạo chuyên môn, nghiên cứu khoa học và thực hành nghệ thuật. Thông qua quản lý hiệu quả, GDCT không bị tách rời, mà được lồng ghép hợp lý vào chương trình đào tạo, hoạt động ngoại khóa, sáng tác, biểu diễn và thực tiễn nghề nghiệp. Điều này góp phần nâng cao chất lượng đào tạo toàn diện, bảo đảm SV nghệ thuật phát triển hài hòa giữa năng lực chuyên môn và phẩm chất chính trị, đạo đức. Đây cũng là cơ sở, tiền đề để định hướng hoạt động sáng tạo nghệ thuật phù hợp với mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; góp phần xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc trong kỷ nguyên phát triển mới của đất nước.

2.1.4. Quản lý giáo dục chính trị góp phần nâng cao hiệu quả đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật

Trong giai đoạn hiện nay, văn hóa, nghệ thuật thường xuyên bị các thế lực thù địch lợi dụng để truyền bá quan điểm sai trái, xuyên tạc lịch sử, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước. SV KNNT là đối tượng dễ bị tác động nếu thiếu bản lĩnh chính trị và khả năng nhận diện đúng - sai. Do đó, QL GDCT giúp mỗi chủ thể, lực lượng chủ động xây dựng cơ chế, biện pháp nâng cao nhận thức, kỹ năng trong việc nhận diện đấu tranh phê phán, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Thông qua QL chặt chẽ các hoạt động học tập, sáng tác, biểu diễn và sử dụng mạng xã hội, góp phần hình thành cho SV thái độ chính trị đúng đắn, tinh thần trách nhiệm và ý thức bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật.

2.2. Thực trạng quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên các trường đại học khối ngành nghệ thuật thời gian vừa qua

Thời gian vừa qua, công tác QL GDCT cho SV các TĐH KNNT đã được các cấp ủy đảng, Ban Giám hiệu và các tổ chức đoàn thể quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện, đạt được nhiều kết quả quan trọng. Nhận thức của cấp ủy, Ban Giám hiệu và đội ngũ cán bộ QL, giảng viên về vai trò, vị trí của GDCT cho SV KNNT ngày càng được nâng cao. Hầu hết các TĐH KNNT đã quán triệt sâu sắc nghiêm túc quan điểm, đường lối của

Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác GDCT cho SV. Nội dung GDCT cho SV từng bước được đổi mới theo hướng thiết thực, gắn với đặc thù chuyên ngành và yêu cầu thực tiễn. Các môn học lý luận chính trị được điều chỉnh theo hướng tăng cường tính thực tiễn, liên hệ với hoạt động sáng tạo nghệ thuật, đời sống văn hóa, xã hội và các vấn đề thời sự trong nước, quốc tế. Nhiều trường đã tổ chức các hoạt động sinh hoạt chính trị, tọa đàm, diễn đàn, hội thảo khoa học, các cuộc thi tìm hiểu về lịch sử Đảng, truyền thống dân tộc, về tư tưởng Hồ Chí Minh gắn với lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, góp phần làm phong phú hình thức GDCT cho SV. Các trường đã chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin trong QL, tổ chức giảng dạy và đánh giá kết quả học tập các môn GDCT; tăng cường sử dụng các phương tiện truyền thông, mạng xã hội chính thống của nhà trường để tuyên truyền, định hướng tư tưởng cho SV. Giảng viên đã chủ động đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, sáng tạo của SV, kết hợp lý luận với thực tiễn sáng tác, biểu diễn, nghiên cứu nghệ thuật, góp phần nâng cao hiệu quả GDCT và tạo sự hứng thú cho SV. Phần lớn SV có thái độ nghiêm túc trong học tập các môn lý luận chính trị, chấp hành tốt quan điểm, đường lối của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các quy định của nhà trường; có ý thức giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, tích cực tham gia các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, hoạt động xã hội, tình nguyện vì cộng đồng. Nhiều SV thể hiện tinh thần trách nhiệm trong sáng tác, biểu diễn, hướng tới các giá trị nhân văn, tiến bộ, góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp của người nghệ sĩ trẻ trong đời sống xã hội.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, QL GDCT cho SV các TĐH KNNT hiện nay vẫn còn một số hạn chế: nhận thức của một bộ phận cán bộ QL, SV về vị trí, vai trò của GDCT chưa thật sự đầy đủ và sâu sắc. Nội dung GDCT ở một số trường còn nặng về lý thuyết, chậm được cập nhật, chưa thật sự phù hợp với đặc thù tâm lý, tư duy và phương thức tiếp nhận của SV KNNT. Việc liên hệ giữa lý luận chính trị với thực tiễn hoạt động sáng tạo nghệ thuật, đời sống văn hóa, xã hội và các vấn đề thời sự chưa thường xuyên, sâu sắc, khiến một bộ phận SV cảm thấy khô khan, khó tiếp thu, thiếu hứng thú học tập. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong QL, tổ chức dạy học và kiểm tra, đánh giá kết quả GDCT còn hạn chế; chưa khai thác hiệu quả các nền tảng số, mạng xã hội để tuyên truyền, định hướng tư tưởng cho SV. Một bộ phận giảng viên chưa thật sự am hiểu đặc thù đào tạo nghệ thuật, chưa gắn kết chặt chẽ giữa nội dung GDCT với hoạt động sáng tác, biểu diễn và nghiên cứu nghệ thuật của SV.

Nguyên nhân của hạn chế trên là do: (1) Tác

động của bối cảnh kinh tế thị trường, toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, mạng xã hội đã làm thay đổi sâu sắc môi trường sống, học tập và giao tiếp của SV. (2) Một số cán bộ QL và giảng viên chưa thật sự nhận thức đầy đủ, sâu sắc về vai trò, vị trí của QL GDCT trong đào tạo SV nghệ thuật. (3) Nội dung, chương trình và phương pháp GDCT chậm được đổi mới, chưa thật sự phù hợp với đặc thù tâm lý, tư duy sáng tạo và nhu cầu phát triển của SV nghệ thuật.

2.3. Một số nội dung, giải pháp

2.3.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể quản lý về vai trò của giáo dục chính trị cho sinh viên khối ngành nghệ thuật

Các chủ thể, lực lượng làm công tác QL GDCT cần làm tốt công tác tuyên truyền, quán triệt sâu sắc các quan điểm, đường lối của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước về GDCT trong hệ thống giáo dục quốc dân, đặc biệt là trong đào tạo nguồn nhân lực văn hóa, nghệ thuật. Các cấp ủy đảng, Ban Giám hiệu và đội ngũ cán bộ QL ở các TDH KNNT phải nhận thức đầy đủ rằng GDCT không chỉ là nhiệm vụ chính trị bắt buộc, mà còn là nhân tố nền tảng quyết định chất lượng đào tạo toàn diện và sự phát triển bền vững của nhà trường. Trên cơ sở đó, cần đưa mục tiêu, nhiệm vụ QL GDCT vào nghị quyết và kế hoạch công tác hằng năm của nhà trường; xác định rõ trách nhiệm của từng tổ chức, cá nhân trong tổ chức thực hiện. Đồng thời, cần tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết và đánh giá kết quả thực hiện công tác QL GDCT, kịp thời biểu dương những tập thể, cá nhân làm tốt và chấn chỉnh những biểu hiện lệch lạc, hình thức, đối phó.

2.3.2. Đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục chính trị phù hợp với đặc thù sinh viên khối ngành nghệ thuật

Nghị quyết số 71-NQ/TW đã xác định: “Đổi mới nội dung, phương thức giảng dạy, nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục đạo đức, lý tưởng, trách nhiệm xã hội, lối sống văn hóa, truyền thống lịch sử, chính trị, tư tưởng, pháp luật, kinh tế, tài chính, quốc phòng và an ninh” [4]. Với tinh thần này, đổi mới nội dung giáo dục theo hướng thiết thực, hiện đại, gắn lý luận với thực tiễn và phù hợp với đặc điểm tâm lý, tư duy sáng tạo của SV. Nội dung giáo dục chính trị cần tiếp tục quán triệt và làm sâu sắc các giá trị cốt lõi của Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; đồng thời cập nhật kịp thời những vấn đề mới của tình hình trong nước và quốc tế, đặc biệt là những vấn đề liên quan trực tiếp đến lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật và công nghiệp văn hoá. Cần chú trọng xây dựng các chuyên đề GDCT gắn với trách nhiệm xã hội của người nghệ sĩ, đạo đức nghề nghiệp, bản lĩnh văn hóa trong hội nhập quốc tế, đấu tranh

chống các biểu hiện phản văn hóa, lệch chuẩn trong sáng tác và biểu diễn nghệ thuật.

Đổi mới hình thức, phương pháp tổ chức QL GDCT nhằm nâng cao tính hấp dẫn, hiệu quả và sức thuyết phục của công tác GDCT cho SV nghệ thuật; chuyển mạnh từ phương thức giáo dục truyền thống nặng về truyền thụ kiến thức sang phương thức phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và năng lực tự học, tự rèn luyện của SV. Đẩy mạnh áp dụng các phương pháp dạy học tích cực như: thảo luận nhóm, học tập theo dự án, tình huống, tranh biện học thuật, mô phỏng, diễn đàn SV; kết hợp sử dụng các phương tiện nghe nhìn, tác phẩm nghệ thuật, phim tài liệu, sản phẩm sáng tạo của SV để minh họa, phân tích và liên hệ thực tiễn. Thông qua hoạt động ngoại khóa, sinh hoạt chính trị - xã hội, hoạt động tình nguyện, lao động cộng đồng, thực tế chuyên môn tại các cơ sở văn hóa, nghệ thuật, bảo tàng, di tích lịch sử - văn hóa; tổ chức các cuộc thi sáng tác, biểu diễn, triển lãm, liên hoan nghệ thuật gắn với chủ đề chính trị - xã hội, lịch sử dân tộc và xây dựng con người Việt Nam trong thời kỳ mới sẽ tạo môi trường GDCT giàu tính trải nghiệm, góp phần hình thành và củng cố niềm tin, lý tưởng, thái độ và hành vi chính trị tích cực cho SV.

2.3.3. Xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục chính trị đáp ứng yêu cầu mới

Đội ngũ cán bộ, giảng viên là lực lượng nòng cốt quyết định chất lượng và hiệu quả QL GDCT cho SV KNNT. Do đó, cần chú trọng xây dựng đội ngũ giảng viên giảng dạy chính trị và cán bộ QL GDCT có phẩm chất chính trị vững vàng, đạo đức trong sáng, năng lực chuyên môn tốt, phương pháp sư phạm hiện đại và am hiểu đặc thù đào tạo nghệ thuật. Cần thực hiện tốt công tác quy hoạch, tuyển dụng, đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ giảng viên giảng dạy chính trị theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Thường xuyên tổ chức các lớp bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ, phương pháp giảng dạy tích cực, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, năng lực nghiên cứu khoa học và năng lực thực tiễn cho giảng viên. Đồng thời, khuyến khích giảng viên tham gia các hoạt động sáng tác, biểu diễn, nghiên cứu và thực tế nghề nghiệp trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật để nâng cao khả năng liên hệ thực tiễn và tăng sức thuyết phục trong giảng dạy chính trị. Đồng thời, cần xây dựng đội ngũ cán bộ QL có năng lực tham mưu, tổ chức và hỗ trợ SV trong quá trình học tập, rèn luyện và phát triển toàn diện. Tăng cường kiểm tra, giám sát định kỳ và đột xuất đối với việc tổ chức thực hiện các chương trình, kế hoạch GDCT; kịp thời phát hiện những hạn chế, bất cập để điều chỉnh, bổ sung và hoàn thiện. Đồng thời, cần tăng cường tổng kết thực tiễn, nghiên cứu khoa học về QL GDCT cho SV KNNT, phát hiện, nhân rộng các mô hình hay, cách làm hiệu quả, sáng kiến đổi mới trong tổ chức và QL GDCT.

3. Kết luận

QL GDCT cho SV các trường đại học khối ngành nghệ thuật trong giai đoạn hiện nay không chỉ là nhiệm vụ thường xuyên của công tác giáo dục mà còn là yêu cầu có tính chiến lược, gắn trực tiếp với mục tiêu xây dựng con người và phát triển văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên hội nhập và chuyển đổi số. Trong bối cảnh toàn cầu hóa sâu rộng, sự đa dạng của các trào lưu tư tưởng, sự bùng nổ thông tin và những tác động phức tạp của kinh tế thị trường, sinh viên khối ngành nghệ thuật vừa có điều kiện tiếp cận rộng mở với các giá trị mới, vừa đối diện với nhiều nguy cơ lệch chuẩn về nhận thức, thẩm mỹ và lý tưởng sống. Vì vậy, QL GDCT phải được đặt ở vị trí trung tâm trong chiến lược đào tạo toàn diện.

Thực tiễn cho thấy, công tác QL GDCT tại các trường đại học khối ngành nghệ thuật đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần củng cố bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp và ý thức trách nhiệm xã hội cho SV. Tuy nhiên, vẫn còn những hạn chế về nội dung, phương pháp, mức độ gắn kết với đặc thù đào tạo nghệ thuật và hiệu quả ứng dụng công nghệ trong QL. Điều đó đòi hỏi các nhà trường cần tiếp tục đổi mới mạnh mẽ tư duy QL theo hướng

hiện đại, linh hoạt, gắn lý luận với thực tiễn sáng tạo nghệ thuật và đời sống văn hóa - xã hội.

QL GDCT hiệu quả sẽ tạo nền tảng để SV nghệ thuật phát triển hài hòa giữa tài năng sáng tạo và bản lĩnh chính trị, giữa cảm xúc nghệ thuật và trách nhiệm công dân. Đây chính là cơ sở quan trọng để hình thành đội ngũ văn nghệ sĩ, trí thức nghệ thuật vừa có năng lực chuyên môn vững vàng, vừa kiên định về tư tưởng, có khả năng lan tỏa các giá trị chân - thiện - mỹ trong xã hội. Qua đó, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc và xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc trong giai đoạn phát triển mới của đất nước ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 7/1/2026 của Bộ Chính trị khoá XIII về phát triển văn hoá Việt Nam.
- [2]. Hồ Chí Minh. Toàn tập, t.13. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- [3]. Hồ Chí Minh: Toàn tập, t.7. Sđd, tr.246.
- [4]. Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo (Nghị quyết số 71-NQ/TW).

Managing political education for the students in the arts-based universities in the current period

Dang Hong Hai

Deputy Director of the Performing Arts Theatre
Military University of Culture and Arts
Email: Danghonghaintgd@gmail.com.

Abstract: *Managing political education for students in arts-related fields at the universities in the current period plays a particularly important role in building the political acumen, moral character, and lifestyle of future artists, contributing to the sustainable development of the country. This article clarifies the role of managing political education for the students in arts-related fields at the universities; assesses the current state of political education management for students; and, from there, proposes some content and solutions for managing political education activities for the students in arts-related fields at the universities today, meeting the requirements and tasks of national development in the new era.*

Keywords: *Management, political education, students, universities, arts sector.*